

VI. Befordran av personer och resgods m. m. i linjetrafik.

1. Allmänna befordringsbestämmelser m. m.

a. Taxor, taxe- och avståndstabeller.

150: 1. För personbefordran i linjetrafik finnas två olika normaltaxor (se bilaga 1). Styrelsen bestämmer vilken taxa, som skall tillämpas på respektive billinjer. Vederbörande distriktschef må dock inrätta eventuellt behövliga nya taxehållplatser å linjesträcka, för vilken enhetlig taxa blivit fastställd.

Taxor.

2. Avgifterna mellan befintliga taxehållplatser skola för enkla och tur- och returbiljetter samt — därest så anses vara behövt — för månadsbiljetter angivas i särskilda taxetabeller.

Taxetabeller.

3. Taxetabellernas avgifter skola grundas på de avstånd, som förefinnas mellan taxehållplatser. Avstånden skola angivas i avståndstabeller.

Avstånds-
tabeller.

4. Då avståndstabellens kilometertal angivits med decimal, skall vid avgiftsberäkning halv kilometer eller mera avrundas uppåt till hel kilometer, men mindre del icke medräknas.

5. På taxe- och avståndstabeller skola platsernas namn utsättas till vänster i tabellen. De olika kolumnerna kan lämpligen skiljas åt genom röda linjer.

Upprättande
av tabeller
m. m.

6. Vid de linjer, där biljettmaskin eller grundbiljett med nummerbeteckningar användas, skola platsernas nummer utsättas i taxetabellen, dels före platsnamnen, dels i särskild kolumn längst till höger och under tabellen.

7. Taxe- och avståndstabellernas antal skall begränsas till minsta möjliga. Då reglerade priser förekomma, skall detta angivas i de exemplar av taxetabellerna, som insändas till biltrafikbyrån, lämpligen genom utsättande av en asterisk vid avgiften.

8. Taxe- och avståndstabellerna skola förvaras i pärmar, avsedda för lösbladssystem. Pärmarna böra vara av det standardformat, som i regel användes för SJ författningssamling, d. v. s. omkring 148×210 mm.

9. Nytryckta taxe- och avståndstabeller samt ändringsblad till dessa skola insändas till styrelsen enligt följande plan:

Insändning
av tabeller
till styrelsen.

	Persontaxor	Godstaxor	Avstånds- tabeller
	A n t a l e x e m p l a r		
Biltrafikbyrån	3	3	3
Kommersiella byrån	—	1	1
Trafikbyrån	—	1	1
Kontrollkontoret	4	4	4

10. Biljettavgift skall alltid erläggas omedelbart vid påstigandet.

Anm. Vid Dingle och Stenungsund bör biljett till billinjerna lösas på stationen.

Erläggande
av biljettavgift.

b. Biljettsystem.

151. De i biltrafiken använda biljetterna kunna med hänsyn till deras utseende och behandling vid utlämnandet indelas i

Biljettsystem.

- grundbiljetter
- valörkvitton
- maskinbiljetter
- fasta biljetter
- blankobiljetter.

Grundbiljetter
och
valörkvitton.

152: 1. Grundbiljetter finnas av två slag, nämligen dels sådana med taxehållplatsernas namn angivna, dels sådana med nummerbeteckningarna 0—99. Biljetterna äro påtryckta och redovisas med ett mindre belopp, grundavgift. I billinjernas lokala trafik är denna i regel 20 öre. På grundbiljetter, som användas i samtrafik, t. ex. med järnväg, upptages såsom grundavgift ett belopp, som är lika med järnvägens avgift för resa lokalt på ifrågavarande järnvägssträcka.

2. Valörkvitton finnas för närvarande i valörer från 5 öre till 5 kronor. Skillnaden mellan grundbiljettens avgift och den avgift, som skall erläggas, uttages genom att valörkvitton lämnas till erforderligt belopp.

3. För enkel resa utlämnas endast valörkvitton till erforderligt belopp. Dock skall, om enkel resa företages så, att övergång från en buss till en annan eller från buss till båt kommer att äga rum eller om upphåll skall göras under resan, utlämnas dels en enkel grundbiljett, dels valörkvitton.

4. För tur- och returresa utlämnas dels en tur och retur grundbiljett, dels valörkvitton. Valörkvittona behöva icke uppvisas vid återresan.

5. Valörkvittona skola överlämnas före grundbiljetten till den resande.

Maskin-
biljetter.

153: 1. På de biljetter, som tryckas med biljettmaskin (maskinbiljetter), betecknas taxehållplatserna med nummer. Dessa nummer skola finnas angivna i taxetabellen för vederbörande linje. Förutom hållplatsnummer tryckas på biljetten försäljningsdatum, biljettens nummer, biljettförsäljarens nummer, maskinens serienummer och biljettpriset. Efter biljettpriset förekomma bokstavs-beteckningar, som angiva biljettslaget. Dessa beteckningar äro följande:

E = enkel biljett

HE = » » för barn

R = tur- och returbiljett

HR = » » » för barn

T = tilläggsavgift (användes, då giltighetstiden för viss biljett förlängts och då resa företages över en längre väg).

Rg = avgift för resgods, cyklar m. m. (ej för annat gods)

På samtliga biljetter (även enkla) finnas dessutom beteckningarna

(F) = framresa

(A) = återresa.

Anm. På vissa biljetter från biljettmaskin av typ National är beteckningen för enkel biljett för barn = e, för tur- och returbiljett för barn = r och för resgods, cyklar m. m. = G. P.

2. Maskinbiljetter få icke utlämnas i samtrafik, såvida styrelsen icke medgivit undantag.

3. Vid felaktighet på biljettmaskin skola grundbiljetter och valörkvitton användas. Dessa reservbiljetter skola förvaras i förseglat kuvert, som icke får brytas annat än vid fel å maskinen. När förseglingen brutits, skall bussföraren omedelbart anmäla detta till redovisningsstället. Samtidigt därmed anmäles felet på maskinen, varvid tidpunkten för felets inträffande och om möjligt felets art skall uppgivas. Redovisningsstället skall omedelbart ordna med ersättningsmaskin och reparation av den felaktiga maskinen.

Ang. reparation av biljettmaskin, se art. 43.

4. Biljettförsäljaren skall efter varje tur framflytta biljettmaskinens redovisningsremsa så att ett mindre tomrum erhålles på remsan mellan de olika turerna.

154: 1. Fasta biljetter äro på förhand helt färdigtryckta biljetter, som upptaga endast *en* bestämd färdsträcka och biljettpriset för denna sträcka. Fasta biljetter.

2. Fasta biljetter kunna komma till användning såväl inom en bilinje som i samtrafik, t. ex. med järnväg.

155: 1. Blankobiljetter äro biljetter, på vilka vissa uppgifter, t. ex. färdsträcka och biljettpris, äro avsedda att skrivas för hand. Blanko-
biljetter.

2. Av blankobiljetterna utlämnas på billinjerna — med vissa undantag — endast blanko månadsbiljetter och skolkort. För samtrafik *från*

järnvägen användes järnvägens blankobiljett.

156—159. (Reservnr)

c. Olika biljettslag och deras giltighet.

160. Med hänsyn till de rättigheter biljetterna erbjuder och därav beroende prissättning kan biljetterna indelas i följande olika slag. Biljettslag.

Enkla biljetter
 Tur- och returbiljetter
 Månadsbiljetter
 Skolkort
 Partibiljetter
 Badresebiljetter
 Sportbiljetter
 Biljetter för lokal rundtur med buss
 » » utflyktsresa med buss
 Billiga rundtursbiljetter } (försäljes icke av billinjerna)
 Kupongbiljetter }

Därjämte finnes inrättade s k färdbevis, bl 930.1 (313 T), som användes, då arbetar- och skolbarnstransporter utföres enligt avtal och månadsbiljetter eller skolkort icke lämpligen kan utlämnas.

Biljetternas utseende framgår av bil. 5.

161. *Enkel biljett* gäller en månad. Giltighet.

Tur- och returbiljett gäller en månad.

Anm. Semesterbiljett i samtrafik gäller tre månader.

Obe gränsad månadsbiljett gäller för obe gränsat antal resor under en kalendermånad.

Begränsad månadsbiljett gäller för två enkla resor per dag under en kalendermånad. För viss dag icke utnyttjade resor får icke tillgodoräknas för resa annan dag.

Anm. 1. Obe gränsad månadsbiljett för skolungdom mellan 12 och 20 år gäller endast för resa till och från skolan och skall på framsidan påstämplas med rött »Endast skolresor».

Begränsad månadsbiljett för skolungdom mellan 12 och 20 år gäller endast för resa vardagar till och från skolan och påstämplas på framsidan med rött »Endast skolresor».

Anm. 2. I samtrafik mellan busslinjerna och järnvägen skall endast obe gränsade månadsbiljetter användas.

Anm. 3. För månadsbiljetter och skolkort med alternativ giltighet buss/tåg gäller samma bestämmelser vid resa med tåg som med buss.

Skolkort gäller under en termin för resa vardagar till och från skolan. Till skolresor får även räknas klassaftnar o dyl inom skolan (dock icke skoldanser) om intyg från lärare kan uppvisas.

Partibiljett gäller för 10 enkla resor under 12 månader.

I övrigt gäller biljetterna enligt påtryckta bestämmelser.

Alternativ
giltighet för
järnvägs- och
bussbiljetter.

162: 1. Vid s. k. parallelltrafik mellan järnväg och busslinje eller eljest, då resa mellan två orter lämpligen kan ske alternativt med SJ tåg eller SJ vägbuss, skall *järnvägens* enkla och tur- och returbiljetter, lösta till fullt pris, rabattkortsbiljetter, samt tur- och returbiljetter i häften, familjebiljetter och semesterbiljetter (ej månads- och fribiljetter eller nedsättningsbiljetter av annat slag än familjebiljetter och semesterbiljetter) gälla alternativt tåg/buss och *busslinjernas* enkla, tur- och retur- och månadsbiljetter samt skolkort gälla alternativt buss/tåg. I regel uttages härvid tilläggsavgift vid resa med buss på järnvägsbiljett (se mom 2).

Anm. 1. Rabattkortsresande, som färdas på halv biljett, skall uppvisa rabattkortet vid biljetviseringen.

Anm. 2. Vissa bussträckor är f. n. undantagna från den allmänna regeln, om biljetters alternativa giltighet.

Tilläggs- och
prisskillnads-
avgifter.

2. Då 2 klass järnvägsbiljett användes på buss skall — om ej annat finnes föreskrivet — uttagas en tilläggsavgift av 30 öre per begynnade vägbussmil (barn, som fyllt 6 men ej 12 år, 15 öre).

På sträckor, där avgiften för 2 klass biljett med 10 % eller mera överstiger priset för motsvarande bussbiljett, uttages ingen tilläggsavgift och ej heller, då 1 klass biljett användes för bussresa.

Anm. Av resande med 2 klass rabattkortsbiljett uttages tilläggsavgift i vanlig ordning med 30 öre per begynnande vägbussmil.

Bussbiljetter gäller för resa med tåg utan prisskillnadsavgift, då avgiften på järnvägssträckan icke är högre än på busslinjen. Är järnvägens pris högre än busslinjens, skall prisskillnad erläggas, dock endast om den uppgår till minst 30 öre för hela sträckan.

Prisskillnadsavgifterna beräknas sålunda:

för *enkel biljett* med skillnaden mellan järnvägens och busslinjens pris.

för *tur- och returbiljett* med halva skillnaden mellan järnvägens och busslinjens pris (vid såväl fram- som återresa).

Anm. Militärbiljett för tjänsteresa med buss betraktas i berörda hänseende som vanlig bussbiljett.

3. *Bussmånadsbiljetter* och *skolkort* gäller för resa alternativt buss/tåg under förutsättning att järnvägens månadsbiljettpris icke är högre än busslinjens. På månadsbiljett och skolkort antecknas på såväl fram- som baksidan mellan vilka järnvägsstationer biljetten gäller (på framsidan anges stationsnamnen med signaturer).

4. En förteckning, som upptager samtliga järnvägssträckor, där alternativ reserätt är medgiven på bussbiljett med eller utan prisskillnadsavgift (i förekommande fall prisskillnadsavgiftens storlek), skall intagas i distriktets anslutningstabell för järnvägens tågpersonal. Ett exemplar av denna förteckning skall insändas till biltrafikbyrån.

Övergång
tåg/buss,
buss/tåg.

163. Övergång mellan tåg/buss, buss/tåg får under vägen ske *en gång* utan några formaliteter, om resan fortsättes från övergångsstationen med först avgående lämpliga buss resp. tåg. Om resan icke fortsättes med första lämpliga buss resp. tåg, skall biljetten uppvisas för påstämpling eller anteckning om uppehållet.

Uppehåll.

164: 1. Uppehåll under bussresa får, om färdsträckans längd på busslinjen uppgår till minst 40 km, göras en gång på enkel biljett och en gång i vardera riktningen på tur- och returbiljett. Bussombyte räknas icke som uppehåll.

2. Vid uppehåll skall färdbiljetten uppvisas för anteckning (märkning) om uppehållet.

På fasta biljetter, blankobiljetter och grundbiljetter skall biljettförsäljaren på biljettens baksida anteckna uppehållsplatsens namn eller nummer och sin signatur. Biljetten märkes med ett klipp i höjd med texten »Enkel» resp. »Tur och retUR», vid framresa på biljettens vänstra sida och vid återresa på dess högra sida. På järnvägens blankobiljett markeras uppehållet i biljettens vänstra del vid texten »Enkel» resp. »Tur och retUR».

På maskinbiljett markeras uppehållet med ett klipp i höjd med texten »SJ biltrafik» (på järnvägsbiljett, såld på tåg, med giltighet på buss göres motsvarande klipp i höjd med texten »SJ persontåg, 2 kl»), vid framresa på biljettens vänstra sida och vid återresa på dess högra sida. Därjämte utlämnas som uppehållsbiljett en maskinbiljett, på vilken endast uppehållsplatsens nummer inslås. Då resan fortsättes, insamlas och makuleras uppehållsbiljetten.

Anm. 1. Avbrott i färd på månadsbiljett betraktas icke som uppehåll.

Då uppehåll göres på begränsad månadsbiljett utlämnas uppehållsbiljett i vanlig ordning.

Anm. 2. Då bussbiljett användes för tågresa gäller järnvägens bestämmelser om uppehåll.

165—168. (Reservnr)

d. Halvbiljetter.

169. För barn, som fyllt 6 men ej 12 år, utgör avgiften hälften av avgiften för vuxen person, i förekommande fall avrundad uppåt till 5-tal öre. Minsta avgift utgör dock 25 öre för enkel och 40 öre för tur- och returbiljett. Barn under 6 år, för vilket särskild plats ej begäres och som medföljer annan med giltig biljett försedd resande, befordras utan avgift och utan särskild biljett. Vid lokal resa på busslinje får vuxen person avgiftsfritt medföra högst två barn under 6 år och resande på halv biljett högst ett barn under 6 år.

Enkla, tur- och retur-, sport-, badrese- m. fl. biljetter.

0 30
- 50

Två barn, som fyllt 6 men ej 12 år, äger rätt att färdas på en biljett för vuxen person.

170. Halv månadsbiljett utfärdas för:

Månadsbiljetter.

- barn t. o. m. den månad, då den resande fyller 12 år,
- skolungdom t. o. m. den månad, då den resande fyller 20 år,
- hund, som åtföljer resande.

171. Skolkort, till pris motsvarande dubbel avgift för hel begränsad månadsbiljett, utfärdas för skolungdom t. o. m. den skoltermin, då den resande fyller 20 år.

Skolkort.

172. Skolungdom mellan 12 och 20 år, som önskar erhålla månadsbiljett till halvt pris eller skolkort, skall avlämna ett av rektor, klassföreståndare eller kursföreståndare undertecknat och med skolans stämpel försedd intyg, bl 6104.1 (321 J), utvisande att vederb. är elev vid skolan, elevens boningsort, födelseår och -dag samt den tid läsåret (höst- och vårtermin) resp skolkursen omfattar. Sådant intyg skall avlämnas för varje läsår eller skolkurs.

Intyg för viss skolungdom.

Till skolungdom räknas elever vid läroanstalter av civil karaktär och elever i kurser, i vilka undervisningen är ordnad på ett för undervisningsanstalter i allmänhet brukligt sätt, dvs terminsvis med 4 à 5 timmars teoretisk eller praktisk undervisning per dag, samt elever i konfirmationsundervisning. Till skolungdom räknas även elever i folk-

skolans högre klasser, vilka deltagar i av skolan anordnad praktisk yrkesutbildning på annan ort.

En förutsättning för, att ovannämnda elever skall få lösa månadsbiljett till halvt pris eller skolkort är, att *de icke uppbär lön av något slag.*

Till skolungdom räknas icke elever, som genomgår *enskild* utbildning till visst yrke, t ex kontorselever, sömmerskeelever, apotekselever, sjuksköterskeelever o d.

e. Biljettförsäljningens omfattning m. m.

173: 1. *Enkla biljetter* försäljas på samtliga linjer.

Enkla biljetter.

2. *Tur- och returbiljetter* försäljas — med vissa undantag — på samtliga linjer.

Tur- och returbiljetter.

Anm. På vissa billinjer tillhandahålles även anslutningsbiljetter, enkla och tur och retur, gällande för resa endast på järnvägssträcka.

3 a. *Månadsbiljetter* tillhandahållas vid samtliga linjer. Biljetterna försäljas endast genom redovisningsställe. Beställning kan dock mottagas av busspersonal, varvid bl 930.5 (313 U) användes.

Månadsbiljetter.

b. Förför köp får ske under fem dagar före den avsedda giltighetsmånadens början.

Månadsbiljett till halvt pris för skolungdom kan även utlämnas högst 5 dagar före läsårets (skolkursens) början utan att föreskrivet intyg avlämnas, under förutsättning att redovisningsstället kan konstatera, att eleven är berättigad lösa biljett till halvt pris och anser sig kunna kontrollera, att intyg avlämnas snarast efter det skolan börjat. Ny månadsbiljett till halvt pris får sedan under läsåret (skolkursen) utlämnas *mot återlämnande av den innehavda månadsbiljetten* eller, då förköp äger rum och den innehavda biljetten skall användas för ytterligare resor, *mot företeende av denna*. I sistnämnda fall skall biljetten på baksidan märkas på lämpligt sätt att månadsbiljett för följande månad blivit utlämnad, t ex genom stationsstämpel tvärs över texten. Månadsbiljetterna skall under hela läsåret (skolkursen) köpas på det redovisningsställe, där intyget avlämnats.

c. Biljetterna tryckas på kartong av azurblå färg.

d. För att förhindra att järnvägsbiljetter användas på bilinjerna tryckas bussbiljetterna på kartong med annan färg än järnvägsbiljetterna och äro desamma försedda med klichétryck av bussar, varjämte ordet »Buss» finnes angivet överst på biljetten.

Anm. Månadsbiljetter i samtrafik mellan järnväg och busslinje är påtryckta »Tåg-buss».

e. Särskilda biljetter finnas för vuxna samt för barn och skolungdom. Sistnämnda biljetter äro betecknade »Halv».

f. Giltighetsmånaden angives med sitt ordningsnummer (alltså exempelvis för april siffran 4), vilket jämte de två sista siffrorna i årtals-siffran stämplas på biljetten samt — vid utfärdande av blankobiljett — även på stammen. För januari och februari månader skall månadens namn angivas med »01» resp »02».

g. Vid stämpling skall svart färg användas och noga tillses, att stämpelavtrycken bliva tydliga.

h. På *blankobiljett* angivas därjämte avgift och giltighetssträcka, varvid endast sådana platser, som äro intagna i vederbörande avgifts- eller avståndstabell må angivas. Platsernas namn skola *skrivas* helst med tryckbokstäver (stämplatser få alltså därvid icke användas).

i. Månadsbiljett till halvt pris för skolungdom får utfärdas endast mellan den närmast hemmet belägna eller med hänsyn till bussförbindelserna lämpligaste platsen och skolorten.

j. Fullgott blåpapper, färgat på båda sidor, skall användas.

k. Redovisningsställets stämpel anbringas nedtill på biljettens baksida och på blankobiljett dessutom på stammen.

Avgifts-
beräkning
i vissa fall.

1. Vid försäljning av månadsbiljett mellan platser vid skilda taxesträckor beräknas avgiften efter det sammanlagda avståndet. Gälla olika normaltaxor för delsträckorna, skall den högsta taxan tillämpas för hela sträckan.

m. Köparen skall underrättas om att biljetten är giltig endast om innehavaren egenhändigt på biljettens framsida skrivit sin namnteckning.

n. När halv månadsbiljett utfärdas för hund, skrives eller stämplas på biljetten ordet »Hund».

Ang. anteckning på månadsbiljett med alternativ giltighet buss/tåg, se art. 162. Ang. inrättande av fasta månadsbiljetter, se art. 177: 2.

Skolkort.

4 a. *Skolkort* tillhandahållas vid samtliga linjer. Skolkorten försäljas endast genom redovisningsställe. Beställning kan dock mottagas av busspersonal, varvid bl 930.5 (313 U) användes.

b. Bestämmelserna i mom 3 b, c, ~~h~~ här ovan gälla även beträffande skolkort. *h-m*

c. Skolkorten äro — liksom månadsbiljetterna i lokaltrafik — påtryckta ordet »Buss».

Ang. anteckning på skolkort med alternativ giltighet buss/tåg, se art. 162.

Ersättnings-
biljett.

5 a. *Ersättningsbiljett* för i billinjernas lokala trafik gällande månadsbiljett eller skolkort, som förlorats, må utfärdas med samma giltighetstid som för den förlorade biljetten, under förutsättning att redovisningsstället eller den resande själv genom intyg kan styrka, att han innehaft dylik biljett. Intyget ifråga skall bifogas redovisningen till kontrollkontoret.

b. För den utlämnade ersättningsbiljetten skall erläggas en avgift av 10 % av det taxeenliga biljettpriset, dock minst ~~1~~ kr. Den nya biljetten påtecknas »Ersättn.-bilj». *från kronor.*

Parti- m. fl.
biljetter.

6. *Partibiljetter, badrese- och sport- m. fl. biljetter* tillhandahållas endast vid vissa linjer och i enstaka relationer enligt styrelsens beslut i varje särskilt fall.

Färdbevis.

7. *Färdbevis*, bl 930.1 (313 T), utfärdas av vederbörande trafikinspektör.

f. Märkning, insamling m. m. av biljetter.

Märkning av
biljett.

174: 1. *Enkel grundbiljett* märkes vid försäljningen med biljettång med två klipp för påstigningsplatsen och med ett klipp för avstigningsplatsen. När biljett gäller för barn, göres därjämte ett klipp i rutan $\frac{1}{2}$. Grundbiljett för samtrafiksresa märkes även i \textcircled{T} .

2. *Tur- och retur grundbiljett* märkes vid försäljningen med biljettång, dels i vederbörande datumruta och dels med två klipp för påstigningsplatsen och ett klipp för avstigningsplatsen. När biljett gäller för barn, göres därjämte ett klipp i rutan $\frac{1}{2}$. Vid återresan märkes biljetten med klipp i bokstaven \textcircled{R} . Dylik biljett för samtrafiksresa märkes på såväl billinjen som järnvägen, vid framresan i \textcircled{T} och vid återresan i \textcircled{R} .

3. *Valörkvitto* avrives från häftet i trafikantens närvaro och märkes därvid genom rivning till kvittots halva höjd.

4. *Enkel maskinbiljett* märkes genom avrivning av biljettens högra övre hörn.

Anm. Biljett från Almex-maskin märkes dock genom avrivning av biljettens vänstra nedre hörn.

5. *Tur- och retur maskinbiljett* utlämnas omärkt och klippes vid återresan i (Å). Vid övergång till annan buss eller till tåg skall biljetten märkas på den buss eller det tåg, dit övergång skett, vid framresan i (F) och vid återresan i (Å).

6. *Enkel biljett*, fast och blanko, märkes med klipp, som göres på biljettens vänstra sida, då texten står på tvären, och på dess nedre sida, då texten står på längden. Är biljetten försedd med verifikationsdel (halvbiljettdel), göres märkningen i denna del på samma ställe.

7. *Tur- och returbiljett*, fast och blanko, märkes vid framresan i (T) och vid återresan i (R). På biljett, som försäljes på billinje, anges även försäljningsdagen genom klipp i datumrutorna.

8. *Partibiljett* med numererade klipprutor märkes genom klipp för varje resa. Försäljningsdagen anges genom datumstämpel på baksidan.

Partibiljett ur biljetthäfte avskiljes av biljettgranskaren och märkes genom rivning eller, då biljetten är av kartong, genom klipp enl mom 6. Försäljningsdagen för partibiljetthäfte markeras med klipp i datumrutorna på omslagets baksida.

9. *Obegränsad månadsbiljett* märkes vid utlämningen genom bortklippning av ett av dess övre hörn; då biljett utfärdas för herre, det hörn, som betecknats med »D», och då biljett utfärdas för dam, det hörn, som betecknats med »H».

Anm. 1. Då månadsbiljett utfärdas för hund, skall intet hörn bortklippas.

10. *Begränsad månadsbiljett*, som är försedd med datumrutor, klippes vid varje bussresa i motsvarande datumruta.

Då begränsad månadsbiljett användes på tåg, skall biljetten klippas även vid tågresa.

Vid övergång till annan buss eller till tåg, skall begränsad månadsbiljett klippas på den buss eller det tåg, dit övergång skett.

11. *Skolkort, färdbevis, frikort och årskort* skall icke märkas.

12. *Anslutningsbiljett*, som utlämnas vid billinje för resa på järnväg, skall icke märkas på billinjen.

13. *Hushållsbiljett* (enkel) märkes med klipp i datumrutorna.

14. *Tillfällig fribiljett* märkes vid framresan i (T) och vid återresan i (R).

175. Biljett, som vid försäljningen blivit felklippt eller feltryckt i biljettmaskin, får icke utlämnas till den resande utan skall överlämnas till redovisningsstället. På biljettens framsida antecknar försäljaren »Felklippt» resp. »Feltryckt» och sitt namn.

Felklippt
eller feltryckt
biljett.

176: 1. Färdbiljett skall uppvisas vid på- och avstigandet. Till fullo utnyttjad biljett skall insamlas, då den resande *stiger av* bussen. Biljetten makuleras genom rivning mitt itu. Trafikinspektör kan dock meddela undantag från bestämmelsen att biljett skall uppvisas resp. insamlas vid avstigandet beträffande linjer, där detta skulle medföra förseningar eller andra olägenheter.

Uppvisande
och insamling
av biljetter.

2. I vägbuss skall följande skyltar finnas:

a) på linjer, där biljetterna uppvisas och insamlas vid avstigandet, bl 932.1 (312 D 1), »Avgiften erlägges vid påstigandet. Biljetterna uppvisas vid på- och avstigandet».

Anslag i
vägbuss.

b) på övriga linjer, bl 932.7 (312 D), »Var god erlägg avgiften vid påstigandet».

c) ?

g. Inrättande, rekvisition och återsändning av biljetter.

Inrättande
av fasta
biljetter.

177: 1. Fasta biljetter i samtrafik och fasta tur- och returbiljetter i lokaltrafik inrättas i relationer, där resandetraffiken är av mera betydande omfattning.

2. Fasta månadsbiljetter får inrättas i relationer, där försäljningen per månad i medeltal uppgår till minst 8 biljetter.

Rekvisition
av biljetter.

178. Alla för biltraffiken behövlige biljetter (även biljettrullar till biljettmaskiner, valörkvitton och fraktmärken m. m.) skall rekvireras från styrelsens biljett- och blankettkontor. Bestämmelserna i str 1040, art. 366 gäller i tillämpliga delar.

Biljetthäften.

179. De biljetter, som användes vid billinjerna, häftas i regel med följande antal i varje häfte:

grundbiljetter	50	stycken
fasta, enkla och tur och retur	50	»
partibiljetter	25	»
månadsbiljetter, blanko	25	»
skolkort, »	25	»
valörkvitton och fraktmärken, valörer under 50 öre	100	»
» fr.o.m. 50 » t.o.m. 3:—kr.	50	»
» över 3:— kr.	20	»

180: 1. Biljetter, valörkvitton m. m., som av någon anledning anses obehörliga, skola — om de icke ingått i fasta förskott — efter medgivande från vederbörande linjebefäl insändas till Bbk för avskrivning, jfr str nr 228 a, art. 369. Sådana biljetter, som ingått i fasta förskott, skola insändas till kontrollkontoret enligt bestämmelsen i art. 307 i detta str.

Överflyttning
eller
återsändning
av biljetter.

2. Innan i mom. 1 nämnd inreversering till Bbk sker, skall undersökas, om biljetterna etc. kunna användas på annat tjänsteställe. I dylika fall skall uppgift på numren å de överflyttade biljetterna samt kvittot från det nya tjänstestället insändas till Kk.

181. Vid prisändring skola berörda biljetter medelst *stämpel* förse med det nya priset.

Prisändring.

Ändring med bläck eller anilinpenna får således icke förekomma.

182—190. (Reservnr)

2. Vissa avgifter i samband med personbefordran.

a. Prisskillnadsavgift vid förlängning av giltighetstiden för vissa biljetter.

191. Tur- och returbiljett får användas för återresa inom två månader, om den resande erlägger skillnaden mellan avgiften för två enkla biljetter för *hela* biljettsträckan och den för tur- och returbiljetten erlagda avgiften (jfr art. 193).

Tur och
retur.

192. Innehavare av badrese- m. fl. biljetter äger mot erläggande av skillnaden i avgift för *hela* biljettsträckan mellan vanlig tur- och returbiljett och den innehavda biljetten återresa inom giltighetstiden för tur- och returbiljett (jfr art. 193).

Badrese- m. fl.
biljetter.

193. Vid i art. 191 och 192 nämnda fall skall, då biljetten gäller för återresa alternativt med buss eller tåg och återresan företages med tåg, prisskillnadsavgift erläggas med skillnaden mellan en tur- och returbiljett och två enkla biljetter *enligt järnvägens taxa*.

Återresa
alternativt med
buss eller tåg.

194. Prisskillnadsavgifterna uttagas vid billinjen medelst valörkvitton eller tilläggsbiljett från biljettmaskin och på järnvägsstation medelst prisskillnadsbiljett. Någon fördelning av avgiften skall icke ske. Då övergång från en buss till en annan eller från buss till annat transportmedel äger rum eller om uppehåll skall göras, skall på lämplig plats på biljetten antecknas eller stämplas »Giltighetstiden förlängd», vilket bestyrkes med biljettförsäljarens namnteckning.

Förfaringsätt
vid prisskill-
nadsavgifters
uttagning.

b. Prisskillnadsavgift vid resa över en längre väg.

195: 1. Önskar resande med bussbiljett färdas en längre väg på SJ billinjer än den väg, över vilken biljetten prisberäknats, må detta medgivas, om den längre vägen icke är mer än dubbelt så lång som den väg över vilken biljetten gäller. Därvid skall erläggas en prisskillnadsavgift motsvarande skillnaden i pris för enkla biljetter från den plats, där vägarna skiljas, till den plats, där de åter förenas. Avgiften uttages medelst valörkvitto eller maskinbiljett.

Resa över en
längre väg.

2. Under förutsättning att resvägen icke förlänges mer än som i mom. 1 angivits må resande med järnvägsbiljett färdas å busslinje och resande med bussbiljett färdas å järnvägslinje längre väg än den, över vilken biljetten prisberäknats, varvid tilläggsavgift för bussresa resp. prisskillnadsavgift för tågresa uttages enligt bestämmelserna i art. 162.

196—197. (Reservnr)

c. Avgift för hundar.

Hundar.

198. Befordringen är avgiftsfri för *mindre* hundar, vilka antingen under hela färden förvaras i den resandes knä eller äro förvarade i emballage (burar, korgar, lådor, tygpåsar o. d.), som icke är av större omfång än att det tillåter placering under den resandes egen plats i fordonet (ev. i den resandes knä). Likaså är befordringen avgiftsfri för *ledarhund*, som av blind medföres för personlig hjälp.

För större hund, som transporteras i bur i billinjernas *lokala* trafik, utgår frakt såsom för skrymmande gods. Återgående hundbur fraktberäknas såsom återgående emballage.

I övriga fall skall för hundar lösas biljett till samma pris som för barn, som fyllt 6 men ej 12 år.

d. Avgift för resgods.

Resgods.

199: 1. Resande må avgiftsfritt medföra handresgods, som utan svårighet kan placeras över och under den plats, vederbörande disponerar i fordonet, ävensom ett par skidor. För övrigt resgods beräknas i billinjernas *lokala* trafik en avgift av 75 öre per begynnande 25-tal kilogram, oavsett avståndet. Cyklar, sparkstöttingar och barnvagnar fraktberäknas enligt gällande godstaxa.

Anm. För invalidfordon (rullstol o. dyl.) med eller utan motor, som för personligt bruk medföres av resande, är avgiften i billinjernas *lokala* trafik 75 öre.

2. Såsom kvitto på erlagd avgift för resgods, cyklar m. m. utlämnas valörkvitto eller maskinbiljett (jfr art. 153: 1).

3. Resgods må mot företeende av bussbiljett, som enligt art. 162 får användas alternativt buss/tåg, inskrivas och befordras med järnväg enligt de för järnvägstrafiken gällande bestämmelserna. Samma rätt till resgodsbefordran med järnväg kan lämnas även åt andra SJ bussresenärer, då det ur kundtjänstsynpunkt anses lämpligt, exempelvis vid vintersportresor med vägbuss eller vid resa med SJ turistbussturer o. dyl. I sistnämnda fall skall medgivande dock alltid inhämtas hos styrelsens persontaxebyrå.

4. För resgods i samtrafik gälla särskilda taxebestämmelser.

200—209. (Reservnr)

3. Militära tjänsteresor samt transporter för offentlig arbetsförmedlingsanstalts och fångvårdens räkning.

a. Allmänna bestämmelser.

Kombinerade
resor.

210. *Militär beställning/biljett* (jfr art. 221: 1) samt *rekvisition* för offentlig arbetsförmedlingsanstalts eller fångvårdens räkning för bussresa, *kombinerad* med järnvägs- eller båtresa¹⁾, är *icke* medgiven, utan

¹⁾ Båtsträckorna Ellös—Gullholmen—Rågårdsvik och Hälleviksstrand—Käringön betraktas i berörda hänseende som bussträckor.

skall särskild beställning resp. rekvisition vara utfärdad för *varje* i resan ingående buss-, järnvägs- eller båtsträcka. Beställning eller rekvisition för kombinerad resa får alltså *icke* mottagas utan skall av biljettförsäljare tillbakavisas. Anteckning om tillbakavisandet göres på beställningen och biljetten resp. på rekvisitionen.

Anm. Om den resande i sådant fall löser biljett, äger han behålla den lösta biljetten som verifikation på resekostnaden.

Ang. militärbiljetts giltighet för resa alternativt buss/tåg, se art. 162.

211. På beställning för enkel resa skall »och åter» resp. »åter» (i Enkel resa. betalningsuppgiften) vara struket.

212. Avser beställningen fram- och återresa, skall återresan alltid Fram och åter- ske samma väg som framresan. resa.

213. Medföres resgods, cykel etc., skall särskild beställning avlämnas Resgods. för framresan och särskild för återresan.

214. Innan beställning godtages (jfr art. 210), skall noga tillses, att Villkor för på beställningen är angivet att transporten skall betalas av militär godtagande av myndighet (alltså ej kontant av den resande) och att beställningen är beställning. försedd med:

expeditionsmärke (utställande expeditions beteckning och dess nummer för utgående skrivelse) samt

underskrift och uppgift om *betalande myndighet*.

Saknas dessa uppgifter, skall beställningen tillbakavisas. Likaså tillbakavisas beställning och biljett, på vilka radering eller annan ändring vidtagits. Anteckning om tillbakavisandet göres på beställningen och biljetten.

215. Den för järnvägstransport gällande föreskriften, att militärbiljett och andra färdbevis skola datumstämplas för att äga giltighet, *tillämpas icke på billinjerna.*

Ingen giltighetsstämpling av biljett och andra färdbevis.

216. Avgifterna skola — med undantag för i art. 221, mom. 6, sista stycket, nämnda transporter — alltid beräknas enligt för vederbörande billinje gällande ordinarie taxa.

Avgiftsberäkning.

217—220. (Reservnr)

b. Beställnings-, rekvisitions- och biljettblanketter jämte bestämmelser, gällande för olika slags resor.

221: 1. *Beställning/biljett å tjänsteresa med buss, linjebil, flygplan el. båt* (se bil. 5).

Blanketten användes

- a) för militära tjänsteresor
b) för resor till och från kurser, som anordnas av Centralförbundet för befälsutbildning.

Beställningen överlämnas av biljettförsäljaren till redovisningsstället.

Anm. Beställning/biljett å tjänsteresa med järnväg får icke mottagas utan skall av biljettförsäljaren tillbakavisas och förses med anteckning därom (jfr art. 210 och 214).

2. *Order om militärtjänstgöring* (se bil. 5) är försedd med kuponger för resa med buss etc. och gäller som *färdbevis*.

Kupong för bussresan samt färdsträcka i förteckningen på orderns baksida skola vara vederbörligen ifyllda av den resande.

Biljettförsäljare skall i nämnda förteckning tydligt anteckna biljettavgiften, trafikföretagets namn (SJ) och sin signatur. Nederst till höger på den ifyllda kupongen skall biljettavgiften likaledes tydligt antecknas.

Avgift för resgods eller cykel skall betalas av den resande.

Kupongen avskiljes och överlämnas till redovisningsstället.

2 a. *Krigstjänstgöringsorder, Order om inställelse till inskrivningsförrättning och Färdbevis för återfärd från inskrivningsförrättning* ha samma uppställning som order om militärtjänstgöring och behandlas på samma sätt som denna blankett.

3. *Krigsplaceringsorder* (jfr bil. 5) är försedd med kuponger för resa med buss etc. och får användas som *färdbevis*, dock *endast* vid:

a) *radioinkallelse* och gäller då i den omfattning, som framgår av radiomeddelandet,

b) *allmän mobilisering* och gäller då utan någon inskränkning.

I övrigt gälla samma bestämmelser som för order om militärtjänstgöring enligt mom. 2.

4. *Telegrafisk personlig inkallelseorder* till värnpliktig eller annan militär eller från medicinalstyrelsen till sjuksköterska gäller vid beredskaps- och krigstillstånd som *färdbevis*.

Avgift för resgods eller cykel skall betalas av den resande.

5. *Inskrivningsböcker m. m.*

Inskrivningsbok, inkallelseorder av annat slag än förut nämnda eller annan handling, som styrker inkallelse, får gälla som *färdbevis*, dels då järnvägsstyrelsen utfärdat *särskilt meddelande* därom, dels *automatiskt vid beredskaps- och krigstillstånd*.

Inskrivningsbok får ej förses med märkning (klipp).

6. *Av ordförande i mönstringsnämnd utfärdad biljettrekvisition för civil förare av mobiliserade fordon eller hästar*.

Biljettrekvisitionen, som jämväl gäller såsom *färdbevis* för enkel resa, överlämnas av biljettförsäljaren till redovisningsstället.

7. *Rekvisition av transport för statens arbetsmarknadskommissions eller offentlig arbetsförmedlingsanstalts räkning*.

Såsom betalande myndighet skall statens arbetsmarknadskommission resp. viss länsarbetsnämnd vara angiven på rekvisitionen.

Beställning/
biljett för
militär
tjänsteresa
och resor
till vissa
kurser.

Order om
militärtjänst-
göring.

Krigstjänst-
göringsorder
m. m.

Krigsplace-
ringsorder.

Telegrafisk
inkallelseorder.

Inskrivnings-
böcker m. m.

Förare av
mobiliserade
fordon och
hästar.

Transport för
statens arbets-
marknads-
kommission
eller arbets-
förmedlings-
anstalt.

Biljettrekvisitionen, som jämväl gäller såsom *färdbevis* överlämnas av biljettförsäljaren till redovisningsstället.

Transport för
fångvården.

8. *Rekvisition av transport för fångvårdens räkning.*

Biljettrekvisitionen, som jämväl gäller såsom *färdbevis* för enkel resa, överlämnas av biljettförsäljaren till redovisningsstället.

222—224. (Reservnr)

c. Redovisningsbestämmelser.

Behandling av
beställningar
och rekvisi-
tioner m. m.

225: 1. Beställningar och rekvisitioner enligt art. 221, mom. 1 och 6—9, skola av redovisningsstället avgiftberäknas efter hand som de inkomma.

Avgiften påföres resp. beställning (rekvisition) och avgiftssumman prickas med blåpenna. Avgift, som av biljettförsäljare påförts kupong till order om militärtjänstgöring, order om inställelse till inskrivningsförrättning, färdbevis för återfärd från inskrivningsförrättning, krigstjänstgörings- eller krigsplaceringsorder (art. 221: 2—3) kontrolleras och prickas med blåpenna.

2. Kuponger till order om militärtjänstgöring, order om inställelse till inskrivningsförrättning, färdbevis för återfärd från inskrivningsförrättning, krigstjänstgörings- eller krigsplaceringsorder uppklistras på därför avsett blad, bl 6414.2 (311 S), varvid särskilt blad användes för varje betalande förband. Beställningarna — varmed i detta sammanhang även förstås kuponger till order om militärtjänstgöring, order om inställelse till inskrivningsförrättning, färdbevis för återfärd från inskrivningsförrättning, krigstjänstgörings- eller krigsplaceringsorder och rekvisitioner — ordnas och buntas enligt på beställningarna angiven betalande myndighet i följande grupper, nämligen

- a) militära myndigheter
- b) medicinalstyrelsen

- c) länsstyrelser (beträffande resor enligt art. 221: 7)
- d) arbetsförmedlingsanstalter
- e) fångvårdsmyndigheter.

3. Alla beställningars avgiftssumma påföres — oavsett vilken myndighet, som skall betala transporten — på en *gemensam* förteckning, helst i form av räknemaskinremsa, som uppklistras på bl 6400.5 (334 K) och bifogas beställningarna. På blanketten anges billinjens namn och den månad, transporterarna ägt rum. Genom namnunderskrift bestyrkes att förteckningen stämmer med beställningarna.

Förteckningar
på avgifter.

4. Beställningar och förteckningar insändes till kontrollkontoret den 3 i följande månad i särskilt kuvert eller paket med påteckning om innehåll och billinjens namn.

Insändning
till kontroll-
kontoret.

5. På grundval av ovanstående *förteckningar* tillför kontrollkontoret resp. billinjer i avräkning vederbörligt belopp och svarar för likvidering av avgifterna.

Avräkning.

226—229. (Reservnr)

4. Återbetalning av biljettavgift.

a. Allmänna bestämmelser.

230. Föreskrifterna i art. 231—235 gäller icke för biljetter i *samtrafik* mellan SJ billinjer och järnväg eller annat trafikföretag (buss eller båtlinje). I samtrafik gäller bestämmelserna i str 1040. Om i sådant fall återbetalning begäres på redovisningsställe, som ej är järnvägsstation, skall ärendet överlämnas till närmaste järnvägsstation.

Undantag för
samtrafiks-
biljetter.

231: 1. Som allmänt villkor för återbetalning av biljettavgift gäller, att framställning göres inom ett år efter det att biljetten utlämnats.

Allmänna
villkor för
återbetalning.

Belopp som understiger två kronor per biljett återbetalas icke.

Vid återbetalning av biljettavgift på *snabbusslinje* uttages expeditionsavgift enligt bestämmelserna i str 1040, art. 340. I övriga fall uttages icke expeditionsavgift.

Återbetalning av biljettavgift i billinjens lokala trafik får, om styrelsen icke i särskilt fall annat bestämmer, ske i den omfattning, som framgår av art. 232—235.

2. Återbetalning bör i regel ske på det redovisningsställe, som utlämnat biljetten.

Rätt att
verkställa
återbetalning.

När det gäller andra biljetter än månadsbiljetter enl. art 235 kan annat redovisningsställe återbeta avgiften om återbetalningsbeloppet kan beräknas.

3. Biljett, för vilken återbetalning begäres, skall förses med i art. 232—235 föreskriven påteckning, som bestyrkes med vederbörande tjänstemans namnteckning och redovisningsställets datumstämpel. Biljetten skall på framsidan överkorsas med bläck eller anilinpenna.

Påteckning
på biljett.

4. Som kvitto på återbetalt belopp skall — med undantag för gottgörelse enligt art. 235: 2 — bl 623.7 (374 A) alltid användas, och biljetten bifogas kvittot, som insändes med redovisningen till kontrollkontoret.

Kvitto
på återbetalt
belopp.

Ang. kreditering av återbetalda biljettavgifter, se art. 329: 3.

b. Enkla och tur- och returbiljetter.

Enkla och tur- och returbiljetter.

232: 1. För helt oanvänd enkel eller tur- och returbiljett återbetalas hela avgiften.

2. För delvis oanvänd *enkel* biljett återbetalas skillnaden mellan biljettavgiften och avgiften för den befarna sträckan.

3. För delvis oanvänd *tur- och returbiljett* återbetalas

a) för tur- och returbiljett, som använts endast i ena riktningen, skillnaden mellan den för tur- och returbiljetten erlagda avgiften och avgiften för enkel biljett,

b) för tur- och returbiljett, som använts för såväl fram- som återresa endast mellan utgångshållplatsen och en mellanållplats, skillnaden mellan den för tur- och returbiljetten erlagda avgiften och avgiften för tur- och returbiljett mellan nämnda hållplatser samt

c) för tur- och returbiljett, som använts endast delvis för fram- eller återresa, skillnaden mellan den för tur- och returbiljetten erlagda avgiften och avgiften för den eller de befarna sträckorna. Avgiften för sträcka, som befarits i båda riktningarna, beräknas enligt taxan för tur- och returbiljetter.

4. Biljetterna påtecknas »Ej använd» resp. »Ej använd från till

c. Partibiljetter.

Partibiljetter.

233: 1. För partibiljett, som icke längre skall användas, återbetalas skillnaden mellan hela biljettens (häftets) pris och avgiften enligt fastställd taxa — utan rabattförmån — för företagna resor. På sträckor, där tur- och returbiljetter finnes får två klipp på biljetten resp, två ur häftet använda biljetter anses motsvara en tur- och returbiljett enligt fastställd taxa.

2. Om trafiken nedlägges på viss linje eller tillfälligt icke kan upprätthållas på grund av naturhinder, återbetalas dock skillnaden mellan hela biljettens (häftets) pris och ett belopp som motsvarar det rabatterade priset för antalet gjorda resor.

3. Biljetten resp. alla i häftet kvarvarande biljetter påtecknas »Ej använd».

4. Vid återbetalning enligt mom. 2 skall på bl 623.7 (374 A) antecknas »Trafikinställelse».

d. Månadsbiljetter och skolkort¹⁾.

Månadsbiljetter i allmänhet och skolkort.

234: 1. För helt oanvänd biljett återbetalas hela avgiften.

Biljetten påtecknas »Ej använd».

2. För delvis oanvänd biljett återbetalas skillnaden mellan erlagd avgift och avgiften för lika många tur- och returbiljetter som det antal dagar i följd — inkl. sön- och helgdagar²⁾ — biljetten använts. Som villkor härför gäller, att biljetten skall vara inlämnad på redovisningsstället före den tid, för vilken restitution begäres. För begränsad månadsbiljett beräknas antalet resor (enkla och tur och retur) efter klippen på biljetten.

Vid linjer, där tur- och returbiljetter *icke* finnes skall den resande för varje dag biljetten använts, erlagga ett belopp, som motsvarar avgiften för två enkla biljetter. Då partibiljetter försäljes på vederbörande sträcka, skall det uträknade beloppet minskas

¹⁾ Med biljett förstås i denna artikel även skolkort.

²⁾ Undantag för sådana månadsbiljetter, som gäller endast vardagar och skolkort.

med 20 %, därest minst 20 enkla resor företagits. Skillnaden mellan den för biljetten erlagda avgiften och det enligt förestående uträknade beloppet skall alltså återbetalas.

Om skolkort använts så lång tid, att kostnaden för månadsbiljett(er) blir lägre än för tur- och retur- eller enkla biljetter enligt förestående, återbetalas skillnaden mellan den för skolkortet erlagda avgiften och avgiften för månadsbiljett(er) under det antal månader, skolkortet använts. Härvid räknas del av månad som hel kalendermånad, dock med det undantaget, att avgift skall beräknas för tur- och retur- eller enkla biljetter, då skolkortet under viss månad använts så kort tid, att avgiften för sådana biljetter blir lägre än för månadsbiljett.

Biljetten påtecknas »Ej använd fr. o. m.»

3. Därest trafiken nedlägges på viss linje eller tillfälligt icke kan upprätthållas på grund av naturhinder, återbetalas skillnaden mellan å ena sidan den erlagda avgiften och å andra sidan avgiften för det antal dagar, biljetten använts för resa, beräknad per dag efter $\frac{1}{30}$ av månadsbiljettpriset resp. $\frac{1}{150}$ av skolkortspriset för vårterminen och $\frac{1}{120}$ för höstterminen.

Biljetten påtecknas »Ej använd fr. o. m.» resp. »Ej använd under tiden

På bl. nr 374 A antecknas »Trafikinställelse».

4. Innehavare av månadsbiljett, som på grund av sjukdom ej kunnat använda biljetten under en del av dess giltighetstid, kan erhålla viss gottgörelse för denna tid. Sjukdomsfallet, som skall omfatta minst tio dagar i en följd skall därvid styrkas genom läkarintyg eller på annat godtagbart sätt. Om innehavaren efter sjukdomstidens slut önskar fortsätta att lösa månadsbiljett skall redovisningsstället insända biljetten jämte intyg till biltrafikbyrån, som ger redovisningsstället anvisning angående den nya biljettens giltighetstid, pris m. m.

Om innehavaren icke önskar fortsätta att lösa månadsbiljett efter sjukdomstidens slut, skall återbetalning ske enligt bestämmelserna i mom. 2.

235: 1. Då månadsbiljett under viss tid av dess giltighet icke kan användas på grund av att innehavaren inkallats till oförutsedd militärtjänstgöring, må vederbörande, *därest han efter militärtjänstgöringens slut fortsätter att lösa månadsbiljett, gottgöras enligt nedanstående grunder för de dagar, månadsbiljetten ifråga icke varit använd.* Förutsättningen härför är, att innehavaren *omedelbart vid inkallelsen* avlämnar biljetten till det redovisningsställe, som utlämnat densamma, för att där förvaras under militärtjänstgöringen och att han vid återkomsten avlämnar ett av militär myndighet utfärdat intyg om den tid tjänstgöringen varat.

Månadsbiljetter vid inkallelse till oförutsedd militärtjänstgöring.

På den avlämnade biljetten skall redovisningsstället anteckna »Militärtjänstgöring» samt »Ej använd fr. o. m.».

(Därest vederbörande ej önskar fortsätta att lösa månadsbiljett, tillämpas bestämmelserna i art. 234: 1—2.)

2. Under den månad militärtjänstgöringen slutar, må månadsbiljett lösas för de dagar, som återstå till nästkommande månadsskifte. Avgiften för densamma skall beräknas per dag med $\frac{1}{30}$ av månadsbiljettpriset för det antal dagar, som återstå i månaden, minskat med det antal dagar, som den avlämnade biljetten icke kommit till användning. Den nya biljetten får dock utlämnas tidigast två dagar, innan den skall tagas i bruk.

3. I de fall, då full gottgörelse icke omedelbart kan lämnas genom avdrag på avgiften för ny månadsbiljett — exempelvis då biljett löses den 20 i viss månad och den avlämnade biljetten använts endast 10 dagar — må för den sistnämnda i stället återbetalning äga rum med skillnaden mellan å ena sidan den erlagda avgiften och å andra sidan avgiften för det antal dagar, den använts för resa, beräknad per dag efter $\frac{1}{30}$ av månadsbiljettpriset.

På bl. nr 374 A. antecknas »Återbetalning på grund av militärtjänstgöring».

4. På stammen till den nya månadsbiljetten (endast blankoblankett får användas) skall i förekommande fall antecknas det antal dagar, som ligger till grund för gjord prisreducering. Då återbetalning enligt mom. 3

lämnats på gamla biljetten, antecknas på stammen till den nya biljetten »Efter militärtjänstgöring» samt huru många dagar biljetten gäller.

5. Den till redovisningsstället avlämnade månadsbiljetten jämte i mom. 1 nämnt militärintyg skall, då gottgörelse enligt mom. 2 lämnas direkt på avgiften för den nya biljetten, sammanfogas med stammen till denna och, då gottgörelse enligt mom. 3 sker genom återbetalning, bifogas bl. nr 374 A.

Utbyte av järnvägs-
månadsbiljett
mot buss-
biljett.

236: 1. Järnvägs-
månadsbiljett, som utfärdats å sträcka, där jämväl bussförbindelser finnas, och som använts endast en del av månaden, må utbytas mot bussmånadsbiljett, gällande under samma tid och mellan samma orter som järnvägs-
månadsbiljetten. Bussmånadsbiljetten må även utfärdas till ort, som är belägen i närheten av å järnvägs-
biljetten angiven station. För den nya månadsbiljetten skall vederbörande — oavsett när under månaden utbytet sker — erlagga ett belopp motsvarande skillnaden mellan järnvägens och busslinjens avgifter för månadsbiljett å ifrågavarande sträcka.

2. På stammen till den nya månadsbiljetten (endast blankoblankett får användas) antecknas »I utbyte mot järnvägs-
månadsbiljett».

3. Den till redovisningsstället avlämnade järnvägs-
månadsbiljetten skall såsom verifikation sammanfogas med stammen till den nya månads-
biljetten.

Utbyte av bussmånads-
biljett mot
biljett,
gällande på
längre sträcka.

4. Önskar innehavare av bussmånadsbiljett, som använt biljetten en del av månaden, att under den återstående delen av månaden utfå månadsbiljett till längre sträcka än förut, skall förfaras på samma sätt, som i mom. 1—3 här ovan föreskrivits beträffande utbyte av järnvägs-
månadsbiljett, dock med den skillnaden, att på stammen till den nya månadsbiljetten antecknas »I utbyte mot annan bussmånadsbiljett».

Om månadsbiljett för återstående del av en månad utbytes mot sådan biljett för kortare sträcka, medges ingen återbetalning av skillnaden i biljettpris.

*5. Utbyte av begärande månadsbiljett mot begärande för
237—239. (Reservnr) skil enligt de gunder, som angivits
i mom. 4.*

5. Fribiljetter.

a. Olika slag av biljetter.

Olika slag
av biljetter.

240. På SJ gällande fribiljetter, av vad slag de vara må, gälla icke för färd på billinjerna. Särskilda blanketter för fribiljetter vid billinjerna finnas inrättade. Fribiljetterna äro av följande slag:

a) *Årskort*,¹⁾ gällande för resa på samtliga statens järnvägars billinjer under helt kalenderår.

b) *Frikort*, gällande för resa på samtliga statens järnvägars billinjer under viss del av året eller på en eller flera billinjer under hela året eller viss del därav.

c) *Tillfällig fribiljett*, gällande för en resa, enkel eller fram och åter, på sträcka, som angivits på biljetten.

d) *Hushållsfribiljett*, gällande för enkel resa inom viss billinje-grupp.

¹⁾ Av Svenska Lokaltrafikföreningen utställda årskort gälla även för resa på samtliga SJ billinjer under helt kalenderår. Årskortets utseende framgår av i bilaga 5 intaget prov.

b. Biljetternas utseende m. m.

241. Årskort och frikort förses av utfärdande myndighet med löpande nummer för varje kalendår. Biljetterna äro försedda med i blanketten intryckt SJ torrstämpel, utan vilken biljetten är ogiltig.

Biljetternas
utseende.

Tillfälliga fribiljetter äro påtryckta utfärdande tjänsteställes tjänstebeteckning och löpande nummer.

I Fribiljetternas utseende framgår av i bilaga 5 intagna prov.

c. Behörighet att utfärda biljett.

242. Årskort utfärdas av järnvägsstyrelsen.

Frikort utfärdas av järnvägsstyrelsen samt för resor på visst distrikts billinjer av vederbörande distriktschef.

Behörighet
att utfärda
biljett.

Tillfällig fribiljett utfärdas av cheferna för kanslibyrån och biltrafikbyrå samt för resa inom underlydande billinjer av distriktschef, trafikinspektör och billinjeföreståndare.

Vid tjänsteresa må även i erforderliga fall användas blankett för tjänstgöringsorder, bl. nr 385 G.

Hushållsbiljetter i häften om 24 biljetter utlämnas av vederbörande distriktschef eller trafikinspektör eller, efter distriktschefens bestämmande, av billinjeföreståndare.

d. Fribiljettsrätt.

243. Årskort utfärdas i den omfattning styrelsen bestämmer.

Fribiljettsrätt.

Frikort utfärdas för

tjänstehavare vid SJ, som på grund av sin tjänstgöring är i behov därav, frikortet påstämplas »Endast för tjänsteresor»,

personal vid billinjerna i den omfattning, som bestämmes i vederbörande avtal eller överenskommelse,

landshövding för resor på inom vederbörande län befintliga billinjer, ävensom i förekommande fall på sådana billinjer, som, ehuru belägna utom detta, likväl förmedla förbindelse mellan olika delar av länet.

Tillfällig fribiljett utfärdas för

tjänstehavare eller arbetare, som beordrats företaga tjänsteresa, andra personer, som efter prövning i varje särskilt fall av styrelsen eller vederbörande distriktschef av viss anledning anses böra utbekomma fribiljett. *)

Hushållsbiljetter utlämnas i häften om 24 biljetter till vederbörande personal vid biltrafiken i den omfattning, som bestämmes i vederbörande avtal eller överenskommelse.

*) På skäcken med tåg- och vägkursförbindelser skall utöver frös med tåg m m på samtliga utom öfriga ställen.

e. Fribiljettens giltighetstid m. m.

244. Tillfällig fribiljett gäller, då biljett utfärdas för resa i en riktning, en månad och, då den utfärdas för fram- och återresa, tre månader, dagen för utfärdandet inräknad. På biljettens framsida skall dag för utlämnandet angivas.

Giltighetstid.

Uppehåll under resa på tillfällig fribiljett eller hushållsbiljett får göras utan formaliteter.

Uppehåll.

Biljett får icke utfärdas för resa förbi bostadsorten.

Årskort (inbegripet Svenska Lokaltrafikföreningens årskort), frikort och hushållsbiljetter gälla icke å de sk snabbusslinjerna. Tillfälliga fribiljetter gälla å dessa linjer endast i den mån styrelsen, vederbörande distriktschef eller trafikinspektör så medgivit, i vilket fall biljetten påtecknas »Snabbuss».

Förbud för fribiljettsresor å vissa linjer.

Resande på fribiljett äger rätt medföra resgods avgiftsfritt i samma omfattning som betalande resande.

Resgods.

f. Märkning, insamling eller återlämnande av fribiljetter.

245: 1. Stående fribiljett skall icke märkas eller insamlas utan skall av innehavaren omedelbart efter giltighetstidens utgång återställas till det tjänsteställe, som utfärdat densamma.

Märkning, insamling eller återlämnande av fribiljett.

2. Tillfälliga fribiljetter märkas och insamlas på samma sätt som är föreskrivet för avgiftsbelagda biljetter.

3. Hushållsbiljetter märkas med klipp i datumrutorna och insamlas på sätt, som är föreskrivet för avgiftsbelagda biljetter.

4. Hushållsbiljetthäften, i vilka vid årets slut finnas kvarsittande oanvända biljetter, skola då omedelbart återlämnas till det tjänsteställe, som utlämnat dem.

g. Rekvisition av blanketter till fribiljetter.

Rekvisition. **246.** Beträffande rekvisition av blanketter till ifrågavarande fribiljetter samt av redovisningsblanketter gälla i tillämpliga delar bestämmelserna i särtryck nr 193, art. 108—112.

h. Redovisning av fribiljetter.

Redovisning. **247:** 1. Utfärdade årskort antecknas på kanslibyrån.

2. Utfärdade frikort skola redovisas på bl. nr 315 A. Senast den 1 februari skall distriktschef till kanslibyrån insända redovisning över frikort, som utfärdats under näst föregående år.

Återlämnade och eventuellt makulerade samt kvarvarande behållning av frikort skola bifogas redovisningen.

3. Tillfälliga fribiljetter redovisas på bl. nr 315 B, varvid erforderliga ändringar göras å blanketten.

Senast den 1 februari skall till vederbörande distriktschef från honom underlydande tjänsteställen insändas redovisning över utfärdade fribiljetter under närmast föregående år. Makulerade biljetter bifogas redovisningen.

Av distriktschef utfärdade tillfälliga fribiljetter redovisas på samma sätt till kanslibyrån.

4. Redovisning av under näst föregående år utlämnade hushållsbiljetthäften upprättas av vederbörande utlämnande tjänsteställe — dock icke av distriktschef — på bl. nr 313 L med bifogande av återlämnade och eventuellt makulerade dylika häften. Redovisning skall senast den 1 februari insändas till vederbörande distriktschef.

i. Granskning av redovisningar.

Granskning av redovisningar. **248.** De tjänsteställen, som enligt art. 247 ha att mottaga redovisningar över utfärdade fribiljetter av skilda slag, skola granska dessa redovisningar. Vid denna granskning skall noga tillses, att utfärdade föreskrifter följts av biljettutfärdande tjänsteställen.

Granskande myndighet äger utställa anmärkningar över iakttagna oregelmässigheter att besvaras av utfärdande tjänsteställen. Befinnes avgiven förklaring över dylik anmärkning icke tillfredsställande, äger granskande myndigheten antingen efter befogenhet själv vidtaga de åtgärder, som kunna finnas erforderliga, eller överlämna ärendet till närmast överordnade myndighet för handläggning.

249. (Reservnr)